

DECIZIE

17 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova

Examinând recursul declarat de către ÎS „Moldatsa” reprezentată de avocatul Josan Vasile,

în cadrul cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Legion” împotriva ÎS „Moldatsa” cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei din 22 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către SA „Legion”, casată hotărârea din 14 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul central) și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă integral,

c o n s t a t ă:

La 02 decembrie 2016, SA „Legion” a depus cererea de chemare în judecată împotriva ÎS „Moldatsa” privind încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii SA „Legion” a indicat că, la 01 aprilie 2013, între SA „Legion” și ÎS „Moldatsa” a fost încheiat contractul nr.34, privind prestarea serviciilor de deservire tehnică a sistemului „butonul de alarmă” pe punctul controlului amplasat în mun. Chișinău, bd. Dacia, 80/4. Ulterior, la 01 mai 2013, între părți au mai fost încheiate contractele nr.49, 50 și 51 privind prestarea serviciilor tehnice, reparația echipamentului, ce intră în sistemul de control de acces amplasat în mun. Chișinău, bd. Dacia, 80/4, prestarea serviciilor tehnice de reparație și garanție a echipamentului de supraveghere video și audio-monitoring amplasat în clădirea administrativă în turnul de control a spațiului aerian, în sala de dirijare a circulației aeriene și prestarea serviciilor tehnice, reparația și garanția echipamentului a sistemului de pază și protecție contra incendiilor amplasate în clădirea ÎS „Moldatsa” din mun. Chișinău, bd. Dacia, 80/4, în clădirea administrativă de pe teritoriul aerogării „Chișinău” și pe teritoriul bazei de odihnă „Aviator”.

Costul serviciilor a fost stabilit în pct.3.1 din contracte, și anume conform contractului nr.34 prețul serviciilor constituia 1500 lei lunar, conform contractului nr. 49 prețul serviciilor constituia 700 lei lunar, conform contractului nr.51 prețul serviciilor constituia 2400 lei lunar și conform contractului nr.50 prețul serviciilor constituia 2150 lei lunar, în total suma de 6750 lei lunar.

Reclamanta SA „Legion” a mai menționat că, în luna octombrie 2014 a parvenit un semnal de alarmă privind defectarea sistemului de control a accesului în clădirea ÎS „Moldatsa”, defecțiune care a fost înlăturată de SA „Legion” în decurs de 24 ore. Ulterior, pârâta ÎS „Moldatsa” invocând faptul, că defecțiunea a fost înlăturată cu întârziere a refuzat să achite serviciile prestate în temeiul celor 4 contracte încheiate între părți, refuzând să semneze factura fiscală și actele de predare-primire a serviciilor.

SA „Legion” a solicitat încasarea de la ÎS „Moldatsa” a datoriei în mărime de 7750 de lei, penalității contractuale în mărime de 1215 de lei, dobânda de întârziere în mărime de 3077 de lei, cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 4000 de lei și cheltuielile de plată a taxei de stat în mărime de 332 de lei.

Prin hotărârea din 14 martie 2017 a Judecătorei Chișinău (sediul central), a fost respinsă cererea de chemare în judecată SA „Legion” împotriva ÎS „Moldatsa” despre încasarea datoriei, ca neîntemeiată.

Prin decizia din 22 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către SA „Legion”, casată hotărârea din 14 martie 2017 a Judecătorei Chișinău (sediul central) și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă integral.

La 27 aprilie 2018, ÎS „Moldatsa” reprezentată de avocatul Josan Vasile a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 22 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului declarat, ÎS „Moldatsa” reprezentată de avocatul Josan Vasile a invocat că instanța de apel la pronunțarea deciziei a aplicat în mod eronat normele de drept procedural și a soluționat greșit pricina, administrând probe noi în apel.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 04 iulie 2018, recursul declarat de ÎS „Moldatsa” reprezentată de avocatul Josan Vasile a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Instanța de recurs constată că, decizia recurată a fost pronunțată la 22 noiembrie 2017, expediată părților abia la 12 februarie 2018 fără a fi anexate probe ce ar confirma data recepționării acesteia, iar recursul a fost declarat la 27 aprilie 2018, fapt ce atestă că recurenta s-a conformat normelor procedurale legale și a declarat în termen recursul.

În conformitate cu art. 444 al Codului de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În corespundere cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. f) al Codului de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei recurate și menținerea hotărârii

instanței de fond, din considerentele ce urmează.

Potrivit art.118 alin. (1), art. 130 al Codului de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale. Instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

Conform prevederilor art. 512 alin. (1) al Codului civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute, iar potrivit art. 572 alin. (1) al aceleiași legi temeiul executării rezidă în existența unei obligații.

În conformitate cu prevederile art. 970 al Codului civil, prin contractul de prestări servicii, o parte (prestator) se obligă să presteze celeilalte părți (beneficiar) anumite servicii, iar aceasta se obligă să plătească retribuiția convenită.

Pe parcursul examinării cauzei s-a constatat cu certitudine că, la 01 aprilie 2013, între SA „Legion” și ÎS „Moldatsa” a fost încheiat contractul nr.34, privind prestarea serviciilor de deservire tehnică a sistemului „butonul de alarmă” pe punctul controlului amplasat în mun. Chișinău, bd. Dacia, 80/4. Ulterior, la 01 mai 2013, între părți au mai fost încheiate contractele nr.49, 50 și 51 privind prestarea serviciilor tehnice, reparația echipamentului, ce intră în sistemul de control de acces amplasat în mun. Chișinău, bd. Dacia, 80/4, prestarea serviciilor tehnice de reparație și garanție a echipamentului de supraveghere video și audio-monitoring amplasat în clădirea administrativă în turnul de control a spațiului aerian, în sala de dirijare a circulației aeriene și prestarea serviciilor tehnice, reparația și garanția echipamentului a sistemului de pază și protecție contra incendiilor amplasate în clădirea ÎS „Moldatsa” din mun. Chișinău, bd. Dacia, 80/4, în clădirea administrativă de pe teritoriul aerogării „Chișinău” și pe teritoriul bazei de odihnă „Aviator” (f.d. 9-10, 11-12, 13-14, 15-16).

Reieșind din cele constatate instanța ajunge la concluzia că, între părțile litigante s-a stabilit un raport juridic în baza contractului sinalagmatic în care fiecare dintre părți s-a obligat reciproc, astfel încât obligația fiecăreia din ele să fie corelativă obligației celeilalte.

Din conținutul contractelor de prestări servicii menționate supra, și anume din pct. 2.1.1 al acestora, reiese că SA „Legion” s-a obligat să presteze servicii de întreținere tehnică lunară a sistemului „Buton de alarmă” și să înlătore de urgență deficiențele în funcționarea sistemului, să execute întreținerea tehnică de calitate a echipamentelor care include printre altele: o verificare a întregului echipament, controlul stării carcasei, butoanelor, întrerupătoarelor de circuit, luminilor indicatoare, diagnosticarea unor posibile defecțiuni ale echipamentelor și reparații minore la fața locului precum și în cazul de defecțiune a sistemului de semnalizare anti-incendiară și pază să asigure prezența echipei tehnice în termen de 30 de minute pentru înlăturarea defecțiunii.

La fel, potrivit prevederilor pct. 4.2 al contractelor în speță, după finisarea de

către SA „Legion” a lucrărilor de întreținere tehnică a echipamentelor, ÎS „Moldatsa” confirmă îndeplinirea serviciilor prin semnarea actului de prestare a serviciilor.

La stabilirea îndeplinirii obligațiilor contractuale de către părțile în litigiu, instanța de recurs reține că, reclamanta SA „Legion” nu și-a probat circumstanțele invocate în susținerea prestării serviciilor, or de către aceasta, contrar prevederilor legale citate supra, nu au fost prezentate înscrisuri care justifică efectuarea operațiunilor menționate.

Astfel, potrivit raportului întocmit de întreprinderea recurentă la 04 noiembrie 2014 (f.d. 34-35), SA „Legion” nu și-a onorat obligațiile contractuale pentru luna octombrie 2014, fiind informată despre defecțiuni a sistemului de semnalizare anti-incendiară și pază la obiectul „Romașca”, echipa tehnică intervenind cu o întârziere de cel puțin 24 de ore.

Din considerentele menționate, ÎS „Moldatsa” a obiectat și nu a semnat actele de prestări servicii pentru octombrie 2014 nr. 18/34, 18/49, 18/50, 18/50, 18/51 din 31 octombrie 2014 și nici nu a achitat facturile fiscale înaintate spre plată (f.d. 36-39).

În această ordine de idei, în opinia Colegiului lărgit, prima instanța de just a conchis că în ședința de judecată nu s-a constatat cu certitudine faptul prestării serviciilor societății pârâte, argumentele reclamantei în acest sens, fiind pur declarative, nefiind prezentate înscrisuri confirmative și ca urmare fiind respinsă acțiunea.

În pofida acestor fapte, la examinarea cauzei în ordine de apel, intimata SA „Legion” a prezentat probe care în opinia instanței de apel au confirmat în mod incontestabil faptul prestării efective a serviciilor în baza celor 4 contracte încheiate cu ÎS „Moldatsa”.

Așadar, în ședința instanței de apel a fost audiat martorul Malțev Serghei care a declarat că într-adevăr în luna octombrie 2014, întreprinderea intimată a acordat toate serviciile contractuale.

Mai mult, instanța de apel a reținut că potrivit registrului de înregistrare a vizitatorilor ÎS „Moldatsa”, angajații SA „Legion” în octombrie 2014 în mod sistematic vizitau obiectivele ÎS „Moldatsa” în vederea verificării funcționării sistemelor tehnice.

Constatând toate cele relatate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, conturează o opinie tendențioasă a instanței de apel de reținere și însușire a probelor prezentate de SA „Legion”, fără a da o apreciere tuturor probelor în ansamblu, ignorând nemotivat unele situații certe sau cel puțin nemotivând prevalarea unor circumstanțe, pe care s-a bazat soluția emisă, asupra celorlalte probe existente la dosar.

Or, din punct de vedere a pertinentei probelor prezentate în ordine de apel și reținute de către instanța de apel în susținerea temeiniciei acțiunii, Colegiul lărgit evidențiază că potrivit prevederilor contractuale citate supra, dovada prestării efective a acestor servicii se face cu acte de prestări servicii semnate de părți.

Astfel, probele prezentate de SA „Legion” în apel în nici un caz nu pot răsturna legalitatea și temeinicia soluției primei instanțe, iar careva motive de casare al acesteia, prevăzute de art. 386 al Codului de procedură civilă, nu sunt.

Cu privire la argumentele recurtenței cu privire la admisibilitatea probelor

prezentate în instanța de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În corespundere cu art. 119 alin. (1) al Codului de procedură civilă, probele se prezintă în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare în termenul stabilit de instanță, dacă legea nu prevede altfel, iar conform art. 119¹ alin. (1), (2) al aceleiași norme procesuale, toate probele se prezintă, sub sancțiunea decăderii, în termenul stabilit de instanța de judecată, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, dacă legea nu prevede altfel. În cazul prezentării probelor contrar condițiilor prevăzute de lege, judecătorul dispune restituirea acestora printr-o încheiere protocolară.

Proba care nu a fost prezentată în condițiile menționate nu va mai putea fi administrată pe parcursul procesului decât în cazul în care: necesitatea probei rezultă din exercitarea drepturilor prevăzute la art. 60 alin.(2¹) și (3); participantul a fost în imposibilitate de a prezenta proba în termen; administrarea probei nu duce la întreruperea ședinței.

În pofida acestui fapt, reclamanta-intimată a binevoit să-și justifice circumstanțele invocate în acțiune abia în apel, neglijând procedura de prezentare a probelor în proces și evitând de a se justifica în această privință.

În conformitate cu prevederile art. 26 alin. (4) al Codului de procedură civilă, egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Totuși, ținând cont de principiul disponibilității și egalității părților în drepturi procesuale, Colegiul atestă că în ședința instanței de apel reprezentantul ÎS „Moldatsa” în nici un mod nu a obiectat admisibilitatea probelor prezentate, mai mult ca atât le-a acceptat tacit expunându-și argumentele asupra fondului probelor.

În coerența celor expuse, instanța de recurs va respinge argumentele recurentului în acest sens, din motiv că invocarea unor circumstanțe exclusiv în ordine de recurs, defavorizează partea adversă din punct de vedere a egalității armelor în proces, precum și exceptă instanța de apel de la expunerea asupra acestui argument, ultimul fiind supus controlului judiciar doar într-un singur grad de jurisdicție.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia interpretării eronate a normelor de drept material și procedural relevante speței și aprecierii în mod arbitrar a probelor de către instanța de apel, fapt ce a dus la soluționarea greșită a cauzei și emiterea unei soluții neîntemeiate și pasibile de a fi casată.

În corespundere cu prevederile art. 94 alin. (1), (3) al Codului de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului. Prevederile alin.(1) și (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanța de apel, în instanța de recurs și în cadrul revizuirii.

ÎS „Moldatsa” la depunerea recursului a achitat taxa de stat în mărime de 270 lei, fapt confirmat prin ordinul de plată anexat la materialele cauzei (f.d. 130).

Raportând norma legală citată supra la speță și reținând faptul că în cererea de recurs recurenta a solicitat încasarea de la intimat a cheltuielilor judiciare, instanța de recurs concluzionează despre temeinicia revendicării în cauză și va dispune repartizarea acestor cheltuieli în modul prevăzut de lege.

Astfel, din considerentele arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2017 cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 14 martie 2017.

Având în vedere cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către ÎS „Moldatsa” reprezentată de avocatul Josan Vasile.

Se casează decizia din 22 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 14 martie 2017, emisă în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Legion” împotriva ÎS „Moldatsa” cu privire la încasarea datoriei.

Se încasează de la SA „Legion” în beneficiul ÎS „Moldatsa” suma de 270 de lei cu titlu de taxa de stat achitată la depunerea cererii de recurs.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova